

Företagssamarbete och sponsring

Policy och riktlinjer för Astma- och Allergiförbundet

antagna 2026-02-10

1. Syftet med policyn

Externa samarbeten innebär en möjlighet för Astma- och Allergiförbundet att stärka den långsiktiga finansieringen, att driva förbundets strategiska frågor på fler arenor, och skapa synlighet och varumärkeskännetecken. Att förbundet vilar på tre ben - Astma- och Allergiförbundet, Forskningsfonden och bolaget Svalan Insamling och partnerskap - gör oss starkare genom att det ger oss möjlighet att verka för vår gemensamma vision på olika sätt och i olika sammanhang. Det innebär även risker för vårt gemensamma varumärke om våra arbetssätt skiljer sig från varandra. Syftet med denna policy är därför:

- att tydliggöra Astma- och Allergiförbundets förhållningssätt till olika former av externa samarbeten,
- att tydliggöra hur våra förhållningssätt tar sig uttryck i Astma- och Allergiförbundets tre organisatoriska enheter, samt för våra läns-, regions- och lokalföreningar.

2. Öppenhet och avtal

För att säkerställa Astma- och Allergiförbundets obundenhet och trovärdighet ska alla externa samarbeten präglas av transparens. Samarbeten ska redovisas öppet, och avtal ska vara skriftliga och finnas tillgängliga för tredje part på begäran.

I avtal ska samarbetets syfte och genomförande beskrivas, liksom parternas åtaganden och skyldigheter. Samarbeten ska vara utformade på ett sådant sätt att parternas oberoende ställning i förhållande till varandra inte påverkas eller kan ifrågasättas från juridisk eller etisk synpunkt. I avtalen ska användandet av Astma- och Allergiförbundets logotyp och varumärke i extern kommunikation regleras.

Vid forskningssamarbeten gäller dessutom att projekten ska följa god forskningssed och ha etiskt godkännande när sådant krävs. Förbundet och Forskningsfonden medverkar endast i forskning som uppfyller relevant lagstiftning, etiska riktlinjer och principer för ansvarsfull forskning.

Astma- och Allergiförbundet samarbetar bara med aktörer som delar vår värdegrund och som ur ett verksamhetsmässigt och etiskt perspektiv bedöms lämpliga. Alla samarbeten utgår ifrån Astma- och Allergiförbundets strategi och prioriteringar. Alla samarbeten som bolaget Svalan Insamling och partnerskap ingår ska även utgå från ägardirektivet.

Med samarbeten menas alla former av överenskommelser kring åtagande och projekt även inkluderat sponsring.

3. Om forskningssamarbeten

När Astma- och Allergiförbundet och/eller Forskningsfonden ingår samarbeten med akademien ska dessa granskas av Fondens verksamhetschef och beslutas om av Generalsekreteraren. Information om samarbeten ska delges både fondens och förbundets styrelser för kännedom. När enskilda medlemmar deltar i forskningsprojekt som forskningspartners för förbundet ska gällande rutiner för forskningspartners följas. Om enskilda medlemmar eller förtroendevalda medverkar i forskningsprojekt eller i rådgivande organ (advisory boards) för företag, akademi eller offentlig verksamhet, ska det tydligt framgå att personen representerar sig själv och inte uttalar sig å organisationens vägnar.

4. Om samarbete med läkemedelsindustrin

Samarbeten med läkemedelsindustrin ska i första hand vara sponsring och gälla avgränsade projekt utanför ordinarie verksamhet. Som regel ska mer än ett företag involveras i varje aktivitet för att säkerställa Astma- och Allergiförbundets obundenhet och minska risken för jäv. Astma- och Allergiförbundet är projektägare och samarbetet utformas gemensamt.

Undantag från regeln om att mer än ett företag ska involveras är när Astma- och Allergiförbundet samarbetar med ett företag kring en studie.

När enskilda medlemmar företräder förbundet eller deltar i ett samarbete med läkemedelsindustrin ska en riskanalys kring individens integritet i relation till uppdraget genomföras. Astma- och Allergiförbundet är ansvarigt för att erbjuda individen stöd för att möjliggöra uppdraget. Kostnader som kommer med enskilda individers deltagande i ett läkemedelsföretags arrangemang eller verksamhet ska alltid täckas av företaget.

Läkemedelsbolagens samarbeten med patientorganisationer regleras även av LiF – de forskande läkemedelsföretagen. De har en databas där alla samarbeten ska registreras.

5. Om övriga samarbeten med kommersiella aktörer

Astma- och Allergiförbundet kan samarbeta med övriga kommersiella aktörer i form av sponsring, samarbete kring avgränsade projekt eller i långsiktiga partnerskap. Denna typ av samarbete kan ske med enskilda företag utan hänsyn till jäv. Astma- och Allergiförbundet är projektägare och samarbetet utformas gemensamt. Astma- och Allergiförbundet ingår aldrig avtal om samarbete med företag inom alkohol- eller tobaksindustrin.

6. Om andra former av samarbeten

Astma- och Allergiförbundet kan ingå samarbeten med andra ideella organisationer, stiftelser eller liknande aktörer där syftet är gemensam verksamhet, gemensamt påverkansarbete eller kunskapsspridning. I dessa fall kan förbundet stå som avsändare för ett budskap tillsammans med andra organisationer.

7. Om lokala och regionala överenskommelser

Policyn ska spridas i landet och ges som rekommendation till samtliga region-, läns- och lokalföreningar att utgå ifrån.

8. Beslut och förvaltning

När förbundet och bolaget ska fatta beslut om eventuella samarbeten ska en jävs- och riskanalys göras. Denna ska godkännas av generalsekreteraren och delges förbundsstyrelsen för kännedom. När Forskningsfonden ingår avtal om samarbete ska fondens verksamhetschef godkänna riskanalysen i samråd med generalsekreteraren och delge fondens styrelse och förbundsstyrelsen för kännedom.

Generalsekreteraren fattar beslut om vilka samarbeten förbundet och bolaget ska initiera och ingå. Förbundsstyrelsen informeras alltid, och tillsammans med arbetsutskottet gör generalsekreteraren bedömning om samarbeten behöver beslutas av förbundsstyrelsen.

När Forskningsfonden ingår avtal om samarbete fattar verksamhetschefen beslut i samråd med generalsekreteraren. Fondens styrelse och förbundsstyrelsen informeras alltid, och tillsammans med Fondens och förbundets gemensamma arbetsutskott gör generalsekreteraren och verksamhetschefen en bedömning om samarbeten behöver beslutas av förbundsstyrelsen och Fondens styrelse.

Policyn ska revideras vartannat år.

Bilaga: Exempel på hur samarbeten kan se ut

Exempel på enskilda läkemedelsföretags eller övriga företags synlighet i Astma- och Allergiförbundets verksamhet

- Som utställare på interna arrangemang.
- Deltagande med logotyper i trycksaker, på roll ups eller liknande i samband med interna eller externa arrangemang.
- Deltagande i ett scenprogram.
- Som finansiärer av interna och externa arrangemang samt kampanjer.

Exempel på hur Astma- och Allergiförbundets deltagande i läkemedelsindustrins verksamhet kan se ut

- Delta som utställare på arrangemang, förutsatt att flera likvärdiga organisationer deltar.
- Delta som experter i patientpaneler, advisory boards och liknande.

Exempel på hur långsiktiga samarbeten med övriga kommersiella aktörer kan se ut

- Partnerskap kring en specifik verksamhet där företagets profil går i linje med verksamheten. Företaget har inte inflytande över verksamheten, men kan berätta om sitt engagemang i sin kommunikation och kan göra specifika insatser i verksamheten om det är lämpligt. Exempelvis kan ett företag som tillverkar barnprodukter stötta lägerverksamhet ekonomiskt och bidra med material till aktiviteter.

Exempel på andra former av samarbeten

- Kampanj, påverkansarbete eller framtagande av en rapport tillsammans med andra patientorganisationer.
- Gemensam verksamhet med andra ideella organisationer som når målgrupper Astma- och Allergiföreningen har svårt att komma i kontakt med.

Exempel på samarbeten vi inte gör

- Astma- och Allergiförbundet har inte representanter i enskilda företags monter vid mässor, och vi gör inte liknande insatser där det kan tolkas som att vi stöttar ett enskilt företags verksamhet.
- Vi erbjuder inte synlighet i form av tryck på kläder som våra medlemmar, förtroendevalda och anställda bär.
- Vi syns inte i filmat material som företag använder i sin kommunikation. Tryckt kommunikation ska godkännas innan användning.